

מסורת הש"ס

(א) נ'יז ומרדד כך אי' בתוספ' פ"א ורי"א בשאלמות, (ב) בשאלמות אי' ר"א ב"י, (ג) נלקמן יח, (ד) [תוספתא פ"א לקמן יג,], (ה) [בערוך אי' הגויה ורי"א בשאלמות ורי"ה בתוספתא ולקמן יג,], (ו) [ע"י בחורי"ט,], (ז) [תוספתא פ"א],

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הולא הוצי דקל הס"ד ומה"ד דפנה ענפי עץ שקורין לו"ד ופרי שלו קורין ביי"ש וקצנד גדר: (ב) תוס' ד"ה אמר רבי כי ואי צעי שתיק ורבי יוסי קסבר דלעולס כי ולדברי ר' יוסי לא תמלא: (ג) ד"ה בהסגר כי' תחילת הסגר ראשון שיכול לשתוק דהא:

## גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר רבי נראין וכו' צריך פריעה ופרימה בשחוא מוחלט ומכאן שפ"א מ"ו דמגילה:

## הגהות הגר"א

[א] גמ' בהסגר שני דכ"ע ל"פ דחזי ליה כי פליגי בהסגר ראשון ככ"ל:

## לעניו רש"י

ביי"ד [לוריי"ד] דפנה.

## מוסף רש"י

הגהרה. מוטה (סוכה חה).

## משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן

**עד כמה**. מרוחקין הני תרי חורי נמלים דכי איכא נהרא צינייהו וליכא גישרא דאין מכירין הני בחורי דהני: **עד פרסה**. אי ליכא פרסה צינייהו אע"ג דאיכא נהרא וליכא מעבר מכירין הני בחורי דהני: **נועץ שפוד**. במקום שהן מצוין ומרדה האדמה וממעך אותן: **הולא**. (א) ענפי דקל דתמרים:

**דפנא**. ציי"ר וקעצד גדר מדפנא ומגדל אותה מהוצי הדקל: **לר צלור**.

מניח אבנים זה על גב זה: **אמר רב חסדא לא שנו**. דלומר מתני' מקרין אצל אינו צונה כדרכו: **כנותל גינה**. דליכא פסידא ימירא אי עיילי בה אינשי: **אצל כנותל חצר צונה כדרכו**. דאיכא פסידא ימירא אי עיילי בה גנבי וגנבי ממוניה: **גוחא**. שוחה ונטויו: **סותר וצונה כדרכו**. דהיינו כותל חצר מסייע ליה לרב חסדא: **מפני הסכנה**. שלא תפול על הולכי ברשות הרבים: **שלא מפני הסכנה לא**. קשיא לרב

חסדא דלמר כנותל חצר צונה כדרכו אע"פ דליכא סכנה: **פריץ**. לא קשיא לרב חסדא דהא דקמני במקום סכנה היינו דסתר לה כשגוחה וצונה לה שפיר: **הכל**. דקאמר רב חסדא שלא במקום סכנה צונה כדרכו כשהיא סמורה קודם לכן אצל לא סתר לה צמועד: **הסס**. במקום סכנה לסתור משום דאיכא סכנה ולא ליצני דצננין ליכא סכנה: **א"כ**. דלא צני: **ממנעי ולא ספרי**. והוי סכנה: **מסניסין נמי דיקא**. כרב חסדא דגינה אינו צונה צמועד כדרכו: **אלא לאו צנינה**. ובשביעית צונה כדרכו אצל צמועד אינו צונה כדרכו: **בתנאי' רואין את הנגעים להקל**. כלומר רואה הכהן נגע זרעת צמועד לטהר: **לא להחמיר**. שאס רואה הכהן שהוא טמא אינו אומר כלום שאס מטמאו נמלא מלערו צמועד ורחמנא אמר (דברים טו) ושמתם חסוך: **גמ'**. **שאס אסה נזקק לו להקל אסה נזקק לו להחמיר**. כלומר מאחר שרואה הכהן אומר צין הוא טמא צין הוא טהור: **א"ר נראין לי דברי ר' מאיר צמוסגר**. שרואין ודברי רבי יוסי צמוחלט: **בהסגר ראשון**. שאס מטהר ליה משמח ליה אי לא מטהר ליה לא מטמא ליה יותר מדמעיקרא אלא מסגר ליה פעם שניה:

בהסגר

אצל לתשמים שניהן שוין ע"כ נראה דהא דקאמר מר סבר צוותא דעלמא ניחא ליה ומר סבר צוותא דאשתו עדיף אמוחלט קאי וה"פ נראין דברי ר' מאיר צמוחלט דרואין דאי מטמא ליה תחילה נמי טמא הוה ואי מטהר ליה מאי אפסדיה דצוותא דאשתו אינו חושש דצוותא דעלמא עדיפא ליה וגראין דברי ר' יוסי צמוסגר דמטמא ליה ופסיד צוותא דעלמא שיהיה טעון פריעה ופרימה וטמא טמא יקרא וצריך לפרוש מצני אדם וגם יפסיד שיטעור שעד עתה היה מנפה להיות טהור ואין מנפה עתה ליטער ותנא אחרינא סבר צוותא דאשתו ניחא ליה והכי פירשו נראין דברי ר' מאיר דרואין צמוסגר דאי מטמא ליה לא יפסיד דשניהן צמוסגר ומוחלט דינס שוה חוץ מפריעה ופרימה ובהך הפסד אינו חושש אפי' קרינא ליה הפסד צוותא דעלמא כדפי' אינו חושש אלא אצוותא דאשתו אצל מוחלט אין רואין דאי מטהר ליה יפסיד צוותא דאשתו דקסבר צוותא דאשתו עדיפא ליה מצוותא דעלמא וקצת ק"ל מהו נראין דברי ר"מ הא לית ליה לרבי מאיר כלל דהכהן מחויב לומר ואי צעי שתיק ור' (ט) קסבר דלעולם כהן אינו רשאי לשתוק כלל ולדברי ר' לא תמלא בשום אחד רואין להקל ולא להחמיר דאינו רשאי לשתוק כלל והכי הוה ליה למימר נראין דברי ר' יוסי כו' ואין נראין דברי יוסי כו' והכי איתא בשמעמין דטיפת חלב (חולין ד' קט).: **בהסגר ראשון בולאי ע"מא לא פליגי**. מה שפירש צקונטרס בסוף הסגר ראשון ומשום הכי רואין אי טהור שפיר ואי עומד בעיניו תחילה נמי צצית הכלא היה עומד וקשה דלמא פשה הנגע ויהיה טמא מוחלט והכי משמע בנגעים פ"א דארבע מראות הללו מצטרפין זה עם זה לפטור את העומד סוף שצוב שני להחליט את שנוול צו מחיה או שער לצן בתחילה בסוף שצוב ראשון או בסוף שני לאחר הפטור להחליט את שנוול צו פיסיון בסוף שצוב ראשון או בסוף שצוב שני ויש לפרש בהסגר ראשון כי"ע לא פליגי דחזי ליה הוי הטעם משום דלטהרו או לטמאו לא שייך למדרש עד שעה שנריך לטמאותו דהיינו בסוף הסגר שני אצל בסוף הסגר ראשון רחוי הוא להסגיר עוד ולא יטמאנו וכל זה דוחק לכך נראה דברי רבינו יצחק בהסגר ראשון היינו תחילת הסגר ראשון שיכול (א) לשמח בהן דהא לא שייך לטהרו או לטמאו בהסגר שני והוא בתחילת הסגר שני שמא אינו יכול לשתוק והוא הדין בסוף הסגר שני:

## משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ז.

**עד כמה עד פרסה**. דאין מכירין זה את זה ציותר מפרסה אפי' צלא נהר א"ג ה"פ כשיש נהר מתי קרויין מכירין עד פרסה אצל ציותר מיקרי אין מכירין ודוקא דליכא נהר: **תניא** ר"ש בן אבעזר **אומר**. לא ידענא מה הוא אם הוא תנא שלישי או שמא מילמיה דת"ק מפרש או שמא י"ל דרבי יהודה מודה בשדה לצן הסמוכה לשדה האילן וחכמים מיירי בשדה הסמוכה לצית השלחין לא בשדה הסמוכה לצית האילן וגראה לי דגרסינן הכי צאחה שדה לצן ממירין חכמים ויש ספרים שכתבו בהן כשאמרו בשדה לצן שלא כדרכו לא אמרו אלא בשדה לצן הסמוכה לעיר וקאי על דברי רבי יהודה כו': **אמר רב אשי מתניתין גמי דיקא**. פסק בתוס' דהר"ר פנך דהלכתא הכי דכותל חצר מותר לצנותו ופירש דהיינו דוקא במקום סמוך לרה"ר שיש לו לחוש לגגנים אצל צין חצר לחצר ומשום צני חצר אסור לצנותו כדרכו:

**אמר רבי נראין דברי ר"מ במוסגר**. מה שפירש צקונטרס דמוסגר אסור בתשמיש המטה לא נדע מנין לו דהא תנן בפרק קמא דמגילה (ד' ט:) אין צין מוסגר למוחלט אלא פריעה ופרימה משמע דלענין תשמיש המטה שוין דלמאן דלמר מוחלט מותר כל שכן דמוסגר מותר ולמ"ז דמוחלט אסור ה"ה מוסגר אסור דהא מוחלט מאי טעמא דאסור משום דאיכא ק"ו לימי חלוטו כדאמרין בשמעמין והכי נמי ק"ו לימי הסגירו וגמרין ימי הסגר יומי ספרו ואי משום דאין טעון פריעה ופרימה צימי ספרו נמי אין טעון פריעה ופרימה והא דקאמר התם בגמרא הא לענין שילוח טומאה זה וזה שוין ה"ה לענין תשמיש המטה הן שוין אלא לא פסיק ליה לאסור או להתיר וגם מה שפירש צקונט' דמוסגר אינו משתלח חוץ לג' מחנות מזה חזר צו דהא בפרק קמא דמגילה (ד' ט:) קאמר הא לענין שילוח זה וזה שוין ולפי זה קשה מאי שייך צוותא דאשמו וצוותא דעלמא צמוסגר וצמוחלט בשלמא צוותא דעלמא יש ליישב שהוא \* צריך פריעה ופרימה כשהוא מוחלט וטמא טמא יקרא ופורש מצני אדם צימי חלוטו יותר מצימי הסגירו

צמוסגר. מה שפירש צקונטרס דמוסגר אסור בתשמיש המטה לא נדע מנין לו דהא תנן בפרק קמא דמגילה (ד' ט:) אין צין מוסגר למוחלט אלא פריעה ופרימה משמע דלענין תשמיש המטה שוין דלמאן דלמר מוחלט מותר כל שכן דמוסגר מותר ולמ"ז דמוחלט אסור ה"ה מוסגר אסור דהא מוחלט מאי טעמא דאסור משום דאיכא ק"ו לימי חלוטו כדאמרין בשמעמין והכי נמי ק"ו לימי הסגירו וגמרין ימי הסגר יומי ספרו ואי משום דאין טעון פריעה ופרימה צימי ספרו נמי אין טעון פריעה ופרימה והא דקאמר התם בגמרא הא לענין שילוח טומאה זה וזה שוין ה"ה לענין תשמיש המטה הן שוין אלא לא פסיק ליה לאסור או להתיר וגם מה שפירש צקונט' דמוסגר אינו משתלח חוץ לג' מחנות מזה חזר צו דהא בפרק קמא דמגילה (ד' ט:) קאמר הא לענין שילוח זה וזה שוין ולפי זה קשה מאי שייך צוותא דאשמו וצוותא דעלמא צמוסגר וצמוחלט בשלמא צוותא דעלמא יש ליישב שהוא \* צריך פריעה ופרימה כשהוא מוחלט וטמא טמא יקרא ופורש מצני אדם צימי חלוטו יותר מצימי הסגירו

אצל לתשמים שניהן שוין ע"כ נראה דהא דקאמר מר סבר צוותא דעלמא ניחא ליה ומר סבר צוותא דאשתו עדיף אמוחלט קאי וה"פ נראין דברי ר' מאיר צמוחלט דרואין דאי מטמא ליה תחילה נמי טמא הוה ואי מטהר ליה מאי אפסדיה דצוותא דאשתו אינו חושש דצוותא דעלמא עדיפא ליה וגראין דברי ר' יוסי צמוסגר דמטמא ליה ופסיד צוותא דעלמא שיהיה טעון פריעה ופרימה וטמא טמא יקרא וצריך לפרוש מצני אדם וגם יפסיד שיטעור שעד עתה היה מנפה להיות טהור ואין מנפה עתה ליטער ותנא אחרינא סבר צוותא דאשתו ניחא ליה והכי פירשו נראין דברי ר' מאיר דרואין צמוסגר דאי מטמא ליה לא יפסיד דשניהן צמוסגר ומוחלט דינס שוה חוץ מפריעה ופרימה ובהך הפסד אינו חושש אפי' קרינא ליה הפסד צוותא דעלמא כדפי' אינו חושש אלא אצוותא דאשתו אצל מוחלט אין רואין דאי מטהר ליה יפסיד צוותא דאשתו דקסבר צוותא דאשתו עדיפא ליה מצוותא דעלמא וקצת ק"ל מהו נראין דברי ר"מ הא לית ליה לרבי מאיר כלל דהכהן מחויב לומר ואי צעי שתיק ור' (ט) קסבר דלעולם כהן אינו רשאי לשתוק כלל ולדברי ר' לא תמלא בשום אחד רואין להקל ולא להחמיר דאינו רשאי לשתוק כלל והכי הוה ליה למימר נראין דברי ר' יוסי כו' ואין נראין דברי יוסי כו' והכי איתא בשמעמין דטיפת חלב (חולין ד' קט).: **בהסגר ראשון בולאי ע"מא לא פליגי**. מה שפירש צקונטרס בסוף הסגר ראשון ומשום הכי רואין אי טהור שפיר ואי עומד בעיניו תחילה נמי צצית הכלא היה עומד וקשה דלמא פשה הנגע ויהיה טמא מוחלט והכי משמע בנגעים פ"א דארבע מראות הללו מצטרפין זה עם זה לפטור את העומד סוף שצוב שני להחליט את שנוול צו מחיה או שער לצן בתחילה בסוף שצוב ראשון או בסוף שני לאחר הפטור להחליט את שנוול צו פיסיון בסוף שצוב ראשון או בסוף שצוב שני ויש לפרש בהסגר ראשון כי"ע לא פליגי דחזי ליה הוי הטעם משום דלטהרו או לטמאו לא שייך למדרש עד שעה שנריך לטמאותו דהיינו בסוף הסגר שני אצל בסוף הסגר ראשון רחוי הוא להסגיר עוד ולא יטמאנו וכל זה דוחק לכך נראה דברי רבינו יצחק בהסגר ראשון היינו תחילת הסגר ראשון שיכול (א) לשמח בהן דהא לא שייך לטהרו או לטמאו בהסגר שני והוא בתחילת הסגר שני שמא אינו יכול לשתוק והוא הדין בסוף הסגר שני:

לטהרו

סד א מיי פ"ט מהל' י"ט הל' ה טוש"ע א"ח סי' תקלז סעיף יג:
**בה ב מיי** שם טוש"ע שם:
**בו ג ד ה ו מיי** פ"ט מהל' י"ט הלכה ו סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תקמ סעיף א:
**בו ז מיי** פ"ו מהל' י"ט הלכה טז [וש"ט מהלכות טומאת זרעם הלכה ז:]

## רבינו חננאל

וכמה יהא בין חזר לחזר פרסה. ר' יהודה אומר צידן משרה הלבן כדרכו ומשרה האילן שלא כדרכו. ת"ד כיצד כדרכו חופי גומא ותולה בה מצודה, כיצד שלא כדרכו נועץ שפוד ומכה בקורדום ומרדה בעפר תחתיה. ומקריין פירצה במועד. רב יוסף אמר בהוצא ודפנא, במתניא חנא צר בצרור, כלומר עולה באבנים זו על גב זו, ואינו טח בטט. אמר רב חסדא לא שנו שמקריין את הפירצה אלא כותל גינה (א) [אבל כותל חצרן שנפל בונה כדרכו. אמר רב אשי מתני' גמי דיקא דעל כותל גנה אמרה המשנה ומקריין את הפירצה במועד, דקדתי ובשביעית בונה כדרכו, דהיכא, אי נימא דחצר צריכא לטימר דבונה בשביעית וכי בינן בשביעית מי אסור, אלא לאו דגינה ואע"ג דמיחזי כמאן דעביד נטירותא לפירי. תניא כותל הגוחה לרשות הרבים סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה שלא יפול על בני אדם. **בתנאי'** ר' מאיר אומר רואין את הנגעים כו'. **תניא** ר' מאיר אומר רואין את הנגעים להקל, כדי לטהרו, אבל לא להחמיר. [נ'] יוסי אומר לא להקל ולא להחמיר, שאם אתה נזקק לו להקל אתה נזקק לו להחמיר. שנאי לטהרו או לטמאו. אמר ר' נראין דברי ר' מאיר בטוסגר כי רואין להקל טהור, אבל לא להחמיר שאם יראה כי הוא טמא ושותק, ואוקמה רבה

(א) חל מצינח המוקפים נראה שמוותרים הם.

### עין משפט ונר מצוה